

แนวทางการกำหนดคำค้น

สิ่งที่สำคัญก่อนที่จะเริ่มการสืบค้น คือ **การกำหนดคำค้น** ซึ่งเป็นการช่วยเพิ่มความเข้าใจที่ชัดเจนในเรื่องที่ต้องการ เพื่อให้ได้คำค้นที่ตรงประเด็น รวมถึงคำค้นอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

เมื่อเริ่มการสืบค้น น้อยคนที่จะทราบชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่งที่ถูกต้องสมบูรณ์ ดังนั้นควรใช้วิธีการสืบค้นด้วยคำสำคัญ (Keyword) เว้นแต่ว่าต้องการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศที่ทราบชื่อเรื่องหรือชื่อผู้แต่งที่ถูกต้องแล้ว จึงควรใช้วิธีการสืบค้นตามลำดับอักษร (Alphabetical)

ข้อแนะนำในการกำหนดคำค้นโดยใช้คำสำคัญ (Keyword)

คำสำคัญ คือ คำหรือกลุ่มคำที่เป็นประเด็นหลักของเรื่องที่ต้องการที่ปรากฏในส่วนต่างๆ ของรายการบรรณานุกรม ไม่ว่าจะเป็นชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง หัวเรื่อง ชื่อชุด หรือทุกส่วน โดยผู้ใช้สามารถเลือกได้ว่าต้องการสืบค้นจากส่วนใด การสืบค้นแบบนี้ ไม่จำเป็นต้องทราบชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง หัวเรื่อง หรือชื่อชุด ที่ถูกต้องหรือสมบูรณ์ วิธีนี้จึงเป็นการสืบค้นที่ยืดหยุ่นที่สุด เหมาะกับการเริ่มต้นสืบค้น

➡ สาเหตุส่วนใหญ่ที่ทำให้ไม่พบผลการค้นที่ต้องการ

>> พิมพ์คำค้นเป็นประโยคยาว ๆ ทำให้ไม่พบข้อมูล

วิธีแก้ไข พิมพ์คำค้นเป็นคำหรือกลุ่มคำ

>> ใช้คำค้นที่ไม่ใช่ประเด็นหลักหรือประเด็นสำคัญของเรื่อง ทำให้ผลการค้นที่ได้ไม่ตรงกับความต้องการเท่าที่ควร

วิธีแก้ไข พิมพ์คำค้นที่เป็นประเด็นหลักหรือประเด็นสำคัญของเรื่องก่อนคำที่เป็นประเด็นรอง

>> ใช้คำค้นคำใดเพียงคำเดียว ไม่ปรับเปลี่ยน พลิกแพลง ทำให้ผลการค้นที่ได้มากไป น้อยไป หรือไม่พบเลย

วิธีแก้ไข ปรับเปลี่ยนคำค้น โดยใช้คำอื่น ๆ ที่มีความหมายเหมือนกันหรือใกล้เคียงกันหากผลการค้นที่ได้น้อยไป หรือใช้คำที่มีความหมายแคบกว่าหากผลการค้นที่ได้มากไป เช่น

ใช้คำว่า **ความดันโลหิต** ซึ่งมีความหมายเดียวกับ **ความดันเลือด**

คำว่า **สี** ในภาษาอังกฤษ ที่สะกดได้ทั้ง **color** และ **colour**

ใช้คำว่า **ยาเสพติด** ซึ่งมีความหมายกว้างกว่า **เฮโรอีน**

ใช้คำว่า **การคูณ** ซึ่งมีความหมายแคบกว่า **คณิตศาสตร์**

➔ ตัวอย่างการกำหนดคำสำคัญ

หากเรื่องที่ต้องการสืบค้นมีหลายประเด็น ต้องแยกประเด็นที่ต้องการให้ชัดเจน ว่าประเด็นใดเป็นประเด็นหลักหรือเรื่องที่สำคัญ พร้อมทั้งกำหนดคำค้นอื่น ๆ ที่มีความหมายเหมือนหรือใกล้เคียงกัน เพื่อครอบคลุมในการสืบค้น

ตัวอย่าง

นิสิตแพทย์ที่กำลังศึกษาเรื่องผู้ป่วยโรคเอดส์ต้องการสืบค้นเรื่องเกี่ยวกับ **“การดูแลสุขภาพผู้ป่วยโรคเอดส์ที่อาศัยอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย”**

ประเด็น	คำค้น	คำค้นอื่นที่มีความหมายเหมือน/ใกล้เคียงกัน
ประเด็นหลัก	ผู้ป่วยโรคเอดส์	คนไข้ โรคมุมิคุ้มกันบกพร่อง การติดเชื้อเอชไอวี กลุ่มอาการภูมิคุ้มกันเสื่อม
ประเด็นรอง	การดูแลสุขภาพ	พฤติกรรมสุขภาพ
ประเด็นอื่นๆ	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคอีสาน

ข้อเสนอแนะในการสืบค้นตามลำดับอักษร (Alphabetical)

การสืบค้นตามลำดับอักษร คือ การสืบค้นข้อมูลด้วยคำแบบเรียงตามลำดับอักษรตัวแรกของรายการที่สืบค้น การสืบค้นวิธีนี้ ผู้ใช้ต้องทราบชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง หัวเรื่อง ชื่อชุด ฯลฯ ที่ถูกต้อง โดยเฉพาะในส่วนแรก ที่ขึ้นต้น มิฉะนั้นผลการค้นอาจจะคลาดเคลื่อนหรือไม่พบข้อมูล หากไม่แน่ใจเรื่องความถูกต้องและตำแหน่งของคำ ควรสืบค้นด้วย Keyword

➔ การสืบค้นตามลำดับอักษร

>> ไม่ต้องคำนึงถึงเครื่องหมายใด ๆ

>> หากเป็นภาษาอังกฤษ ไม่ต้องคำนึงถึงตัวพิมพ์เล็กหรือใหญ่

>> การสืบค้นด้วยชื่อเรื่อง ไม่ว่าจะเป็นชื่อหนังสือ วิทยานิพนธ์ วารสาร หรือ สื่อโสตทัศนวัสดุ

• ไม่ต้องพิมพ์ชื่อจนจบก็ได้ เช่น

หนังสือชื่อ ไอคิวและอีคิวประจักษ์ความสำเร็จของลูก

คำค้นที่พิมพ์ ไอคิวและอีคิว

หนังสือชื่อ Imaging atlas of human anatomy

คำค้นที่พิมพ์ Imaging atlas

- **ไม่ต้องพิมพ์ Article** ที่นำหน้าชื่อเรื่องภาษาต่างประเทศ เช่น
หนังสือชื่อ The house book
คำค้นที่พิมพ์ house book

>> **การสืบค้นด้วยชื่อผู้แต่ง** ไม่ว่าจะเป็ชชื่อผู้แต่ง ผู้แปล ผู้ผลิต ทั้งที่เป็นบุคคล นิติบุคคล หน่วยงานราชการ และองค์กรต่าง ๆ

- **ผู้แต่งที่เป็นคนไทย** ให้พิมพ์ชื่อและนามสกุลตามลำดับ โดยไม่คำนึงถึงคำนำหน้าชื่อ ยศ และตำแหน่ง เช่น

งามพรรณ เวชชาชีวะ

เปรม ติณสูลานนท์

- **ผู้แต่งที่เป็นชาวต่างประเทศ**

หากเป็นชาวตะวันตก ให้พิมพ์ชื่อสกุลและชื่อตามลำดับ โดยค้นด้วยเครื่องหมาย

จุลภาค เช่น Keats, John

หากเป็นชาวตะวันออก ให้พิมพ์ชื่อผู้แต่งตามความนิยมของแต่ละชาติ เช่น

ชิโร, ทาเคชิ

- **ผู้แต่งที่เป็นกษัตริย์หรือเชื้อพระวงศ์** ให้พิมพ์พระนามที่ใช้เป็นทางการ ผู้แต่งที่มีบรรดาศักดิ์ ให้พิมพ์ราชทินนาม เช่น

ภูมิพลอดุลยเดช, พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหา

ถนดศรี สวัสดิวัฒน์, ม.ร.ว.

อนุমানราชชน, พระยา

Cartledge, Bryan, Sir

- **ผู้แต่งที่เป็นนิติบุคคล** ให้พิมพ์ชื่อตามที่ปรากฏในตัวเล่ม เช่น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

กรมศิลปากร

>> **การสืบค้นด้วยหัวเรื่อง (Subjects)** ซึ่งเป็นคำหรือวลีที่ห้องสมุดกำหนดขึ้นเพื่อใช้แทนเนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศนั้น ทำให้ได้ทรัพยากรสารสนเทศที่ครอบคลุมความต้องการมากที่สุด เพราะคำที่แสดงเนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศอาจจะไม่ปรากฏในชื่อเรื่องเสมอไป จึงทำให้การสืบค้นจากชื่อเรื่องอาจจะไม่ครอบคลุมข้อมูลทั้งหมดที่มีอยู่

ตัวอย่างหัวเรื่องที่ใช้

ชื่อเรื่อง	หัวเรื่อง (เนื้อหาของหนังสือ)
การพูดภาษาอังกฤษตามหลักภาษาศาสตร์	ภาษาอังกฤษ -- การออกเสียง ภาษาอังกฤษ -- สัทศาสตร์
ตำราอาหารมังสวิรัต	อาหารมังสวิรัต การปรุงอาหาร
วิธีแก้แข็งสร้างสุข	สุขภาพจิต ความสำเร็จ ความสุข

ในรายละเอียดตัวเล่มของแต่ละทรัพยากรจะแจ้งว่าทรัพยากรนั้นๆ มีหัวเรื่องใดบ้าง รวมถึงสามารถคลิกเพื่อเชื่อมโยงไปยังทรัพยากรอื่นที่มีหัวเรื่องเดียวกันซึ่งเป็นการขยายผลการสืบค้นให้ครอบคลุมยิ่งขึ้น

Details More

Title: สมุนไพรกับการรักษาโรคมะเร็ง

Subjects: การรักษาด้วยสมุนไพร; มะเร็ง -- การรักษา

Is Part Of: แพทย์ทางเลือก ปีที่ 4, ฉบับที่ 32 (Jun.2004), หน้า 10-13 ; Alternative Health

Creation Date: 2004 [2547]

Local Holdings: Central Library

Source: Library Article Index

ติดต่อสอบถาม...

กลุ่มงานส่งเสริมผู้ใช้
งานบริการทรัพยากรสารสนเทศ
สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ถนนสุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110
โทร. 02-6495443, 02-6495000 ต่อ 15386
โทร. 02-2584002-3 ต่อ 117
E-mail: library@swu.ac.th Website: <http://lib.swu.ac.th>
Facebook: libswu หรือสืบค้นคำว่า "สำนักหอสมุดกลาง มศว"

ธันวาคม 2557 / อัมพร ขาวบาง